--U-534

ID: 3256 · Bjærget vrag
www.vragguiden.dk/vrag/3256

Position & Dybde

WGS84 · Beregnet WGS84-visning
56:50,925N 11:47,307E

ED50
56:50,96N 11:47,38E

Dybde (top)	Dybde (bund)
55 m	**65 m**
Stævnretning	Afstand til kyst
Ukendt	**14,6 km**

Beskrivelse

Vraget bjærget august 1993 af Åge Jensen med flere. Rettet den 22/08-1993. $UVGU$93$ --- ### Dansk sammendrag af UKHO-opdateringen U 534 var en tysk ubåd på 76,8 × 6,7 med en dybgang på 4,6 og et deplacement på 1\.144; kilden angiver ingen enheder for målene\. Bevæbningen bestod af én 4,1\-tommers kanon, én 37 mm\-kanon, to 20 mm\-kanoner og seks 21\-tommers torpedorør, heraf fire for og to agter\. Den 5\. maj 1945 blev ubåden sænket af et RAF Liberator\-fly fra No\. 86 Squadron under passage fra Kiel til Norge\. Ældre kilder anfører omtrentlige positioner ved 56°59'N 11°48'E og 56°39'N 11°48'E, mens en anden registrering angiver, at den blev lokaliseret omtrent ved 56°45'N 11°52'E\. Positionerne er historiske kildevarianter med en rå datumangivelse og udgør ikke i sig selv en bekræftet nutidig position\. Registreringen betegner vraget som hævet, men den aktuelle status er ukendt\. Kilden angiver desuden værdierne 60 for depth og 63 for water_dept med middelvandstand som lodret reference; enheder og præcis betydning er ikke oplyst\. *AI-sammendrag af UKHO-kilden; originaloplysningerne står nedenfor.* [ukho-danish-summary:v1:uk-ukho:32559:3A92355C781BC9AD85F2C816D8010F0F8459D64B113C5299712F4E2B0D9A7BC1]: # --- --- ### Kildeopdatering fra UKHO / EMODnet **Registrering:** UKHO 32559 **Hentet:** 13-09-2026 **Kilde:** UK Hydrographic Office via EMODnet Human Activities. [UKHO-kildepost (GeoJSON)](https://ows.emodnet-humanactivities.eu/wfs?service=WFS&version=2.0.0&request=GetFeature&typeNames=emodnet%3Awwshipwrecks&outputFormat=application%2Fjson&srsName=CRS%3A84&CQL_FILTER=wreck_id%3D%2732559%27) [Open Government Licence v3.0](https://www.nationalarchives.gov.uk/doc/open-government-licence/version/3/) Contains public sector information licensed under the Open Government Licence v3.0. **Status ved denne kildeopdatering:** Ukendt kildestatus — kræver gennemgang En offentlig registerposition er ikke automatisk en bekræftet

vragposition. Ikke til navigation. Oprindelige positionstekster kan være historiske og have andre datumer. **UKHO-kilderevision:** uk-ukho:32559:3A92355C781BC9AD85F2C816D8010F0F8459D64B113C5299712F4E2B0D9A7BC1 > **Kildens position (WGS84, breddegrad,længdegrad):** 56.8486667,11.7885556 #### Oprindelige UKHO-oplysninger **Leverandørstatus ved seneste modtagelse:** lifted **Navn / identifikationsforbehold:** U 534 **Fartøjstype:** submarine **Flag / nationalitet (ikke vragets land):** DE **Længde:** 76\.8 **Bredde:** 6\.7 **Dybgang:** 4\.6 **Tonnage:** 1144 **Tonnagetype:** displacement **Forlisdato (original kildeværdi):** 19450505 **Forlis og historik:** 1 X 4\.1INCH, 1 X 37MM, 2 X 20MM GUNS, SIX X 21INCH TORPEDO TUBES \(4 FWD, 2 AFT\)\. SUNK BY RAF LIBERATOR AIRCRAFT OF NO\.86 SQUADRON WHILE ON PASSAGE KIEL FOR NORWAY\. \(GERMAN SUBMARINES 1\)\. **Opmåling og positionshistorik (originaltekst):** \(NO DATE\) SUNK IN 565900N, 114800E, APPROX\. \(U 333 P\.237\)\. SUNK IN 563900N, 114800E, APPROX\. \(DIEDEUTSCHEN KRIEGSSCHIFFE, VOL\.3\)\. LOCATED IN 564500N, 115200E, APPROX\. \(SEARCH FIND AND KIL **Oprindelig positionstekst (datum skal kontrolleres):** 56 50\.92 N,11 47\.313 E **Oprindelig breddegradstekst:** 56 50\.92 N **Oprindelig længdegradstekst:** 11 47\.313 E **Oprindelig horisontal datumkode:** WGD 2 **Registreret dybde:** 60 **Dybdemetode:** found by echo\-sounder **Dybdekvalitet:** least depth known **Generel vanddybde:** 63 **Vandstand / eksponering:** always under water\/submerged **Vertikalt datum:** Mean Sea Level **Visuel synlighed:** not visually conspicuous **Radarsynlighed:** not radar conspicuous **Oprindelig sensor / fundmetode:** acoustic sensor **Seneste sensor:** None reported **Første registrerede fund (originalværdi):** 1986 **Seneste fund (originalværdi):** 1993 **Ophav:** other **Seneste kildeændring (originalværdi):** 19930922

Sidst rettet af: twm Dato: 13-09-2026

Billeder (1)

Kommentarer (4)

kargoon 04-11-2014

Hej, Synes det er synd, faktisk underligt at udstille en afdød person... "man kan jo give ham skylden for ret mange ting uden han kan forsvare sig" De ting han har fortalt mig stemmer ihvertfald ikke overens med jeres beretninger, som person heller ikke. såh klikke,sammensværgelse lyder som kælling snak, samt primadona fnider... familie

Steen Johannsen 05-09-2010

Journalist og forfatter Poul Bechs udkast til et kapitel i hans tredie bog om krigsforlis i danske farvande. En anden dykker, der kender Åge Jensen særdeles godt, er Steen Johannsen, Århus, der er uddannet fysioterapeut og professionel dykkeinstruktør og som han fandt U 534 sammen med. De blev senere i forløbet uenige, men er nu atter venner. "Åge er en fascinerende person, en moderne pirat, der har sine egne regler og laver plat på hvad som helst. Dengang vi dykkede sammen, skruede, savede og sprængte vi. Alt kunne bruges på et vrag," siger Steen Johannsen. "Åge har en fantastisk evne til at overbevise folk. Han lever fra dag til dag og dengang i 80'erne, var det et hårdt liv. Når han manglede penge, smed han en nyindkøbt ting ned i en tønde med kemikalier, og nogle dage senere hev Åge det så op igen. Nu lignede det en antikvitet, som han så solgte til gode penge." Steen Johannsen blev især imponeret, da Åge Jensen lavede en solid forretning ud af et stort tysk skibsmærke af en ørn, der prydede stævnen på de store krigsskibe og også sad under

kommandobroen på minestrygerne. "Åge fik en træskærer til at lave ørnen efter et fotografi - og en støber til at kopiere ørnen i bronze med en indfattet rubin i øjet. Så var Åge klar til at handle, og støberen fik travlt med at fremstille flere ørne. Hver gang Åge havde besøg af en tysker, fik han ham overbevist om, at bronzeørnen skam havde prydet vraget af minelæggeren "Ostmark" og derfor var en stor sjældenhed. På den konto fik han solgt rigtig mange ørne for tusindvis af kr.", fortæller Steen Johannsen. Åge var også noget af en skuespiller, husker Steen Johannsen og henviser til, at Åge havde en helt særlig egenskab, når han kom i knibe og stod overfor myndighedspersoner. Det kunne være toldere, skattefolk eller politi. Så begyndte han at snakke sort og de uforståelige ord flød fra ham i lind strøm. Hans modpart ville ligesom kejseren i eventyret ikke indrømme, at de intet forstod. Så de rystede opgivende på hovedet, og så fik Åge som regel lov at gå. Åge Jensen satte i bogstaveligste forstand farten op i sin vragsøgning, da han i 1979 købte den tidligere svenske toldkrydser "Ternen" for 100.000 kr. af Århus Stiftstidende, der havde anvendt den som avisbåd med daglig afgang til Tunø. Ternen var i øvrigt indregistreret samme dag som Åge Jensens fødselsdag – 23. februar 1941. I sommeren 1983 fandt Åge og Steen et af de største vrag i danske farvande, det tyske mineskib S/S Ostmark, der den 21. april 1945 blev sænket af engelske fly sydøst for Anholt på positionen 56.38 N – 12.16 Ø. Af 247 søfolk omkom ikke færre end 109. "Det er et særdeles stort vrag, omkring 100 meter langt, og det ligger på 42 meter vand. Det mest interessante er agterskibet, som stort set er uden skader. På dækket er der mange kanontårne og maskingeværstillinger at kigge på, ligesom man kan svømme ind i de mange rum under dæk. I forskibet er der massive ødelæggelser fra flyangrebet," fortæller Steen Johannsen. (Se i øvrigt bogen "Mineskibene Elsass og Ostmark - Fra færge til forlis" af Henrik Holleifer og Peter Holberg). Steen Johannsen husker især turen, fordi "Ternen" blev skygget af nogle andre vragjægere. Det var ikke ualmindeligt, at nogle gerne ville lægge sig i baghjulet på Ternen, for Åge og Steen var kendt for at være de bedste vragfindere på grund af deres omhyggelige hjemmearbejde omkring skibsforlis. "Vi afsejlede meget tidligt om morgenen fra havnen i Anholt, men allerede efter nogle få sømil, afslørede radaren, at et fartøj fulgte efter. Vi gik så i radarskjul bag Sønderbjerg på øens sydspids - satte fuld kraft på begge maskiner i sydøstlig retning, hvor vi skulle hen, mens forfølgerne fortsatte på sydlig kurs. På den måde slap vi af med forfølgerne." Åge Jensen kom også ud for særprægede oplevelser på landjorden. I juni 1984 troede han, at han medvirkede i en spændende spillefilm. "Jeg fik et telegram om at møde op på et hotel i London på en bestemt dato, for en persons liv afhang af mig. Jeg ville få alt betalt. Min nysgerrighed blev naturligvis vakt. Da jeg ikke var god til engelsk, tog jeg min gode dykkerven, skibsmægler Peter Nielsen, med på rejsen. I lufthavnen blev vi afhentet af et par mænd med mørke solbriller, der gav os en kurvet med mange penge – og så blev vi ellers sat ind i en stor Bentley og kørt udenom tolden direkte til Hotel Hilton." På hotellet fik de at vide, at de i aviserne havde læst, at Åge Jensen havde fundet flere ubåde, og at han som verdenskendt ubådsekspert skulle vidne for forsvaret i en retssag, hvor en større gruppe, bl.a. en dansker, var tiltalt for at indsmugle store partier hash og andre stoffer fra et skib på nordkysten af Wales. På hotellet fik de overrakt endnu en kurvet med penge til dækning af deres udgifter. Dagen efter kørte de i tog til Swansea, hvor de blev indkvarteret på byens dyreste badehotel. I retten erklærede de anklagede sig uskyldige, og påstod, at de gummibåde og udstyr, der var blevet fundet på kysten, var blevet brugt til ubådsjagt. "Jeg blev kun afhørt i få minutter. Jeg fortalte, at gummibådene og udstyret absolut kunne bruges til ubådsjagt, hvis man ellers vidste, hvor man skulle søge", fortæller Åge Jensen. "Men da dommen faldt, blev alle tiltalte idømt hårde fængselsstraffe, så mit vidneudsagn hjalp dem ikke, men vi levede som baroner i de dage, og vi havde en del penge med hjem."i "Aftenen før, at Åge skulle vidne, var vi inviteret til stor middag på hotellet sammen med forsvarsadvokaten. Det var i øvrigt den eneste gang, at jeg har set Åge i jakkesæt. Han insisterede på at møde op i sine gamle cowboybukser, men jeg fik ham med møje og besvær overtalt til at købe et stribet jakkesæt", husker Preben Nielsen. "Under middagen fortalte advokaten, at sandheden kunne have mange facetter, og at hans klient var en rig mand, der huskede at belønne sine venner. Den bemærkning tænkte vi meget over", siger Peter Nielsen. Nu, da det var afklaret, at U 251 ikke var U 534, gik jagten på U 534 for alvor ind. Det var ikke kun Åge Jensen og de øvrige dykkere på Randersholdet, der fortsatte eftersøgningen, men også andre grupperinger. I 1986 var dykning blevet et udbredt fænomen, og forbedret udstyr gjorde det muligt for mange at komme ned på over 30 meters dybde. Åge Jensen kørte et tæt parløb med Steen Johannsen. Åge passede tørnen som skipper, mens Steen sørgede for at skaffe "kunderne". Ikke nok med, at de opdagede mange vrag i de år. Det gik også godt med de betalte dykkerture. Nogle sommermåneder var der så travlt, at der nærmest blev sejlet i fast rutefart fra Grenaa til U 251 og andre spændende vrag i farvandet omkring Anholt. De første år af 80'erne var frugtbare for Åge Jensen. I 1981 fandt han 32 vrag, 35 i 1982, 27 i 1983, 15 i 1984 og 18 i 1985. Men hele tiden havde Åge og Steen Johannsen fokus på U 534. Hver gang de havde en ledig

stund, søgte de efter ubåden i farvandet omkring Anholt. På disse togter hentede de så en del "trøstpræmier" i form af ukendte vrag. En dag øst for Anholt fandt de vraget af den tyske fisketrawler Geo E. Benson på 57 meters dybde. Steen hentede skibsklokken op og solgte den til en skibsreder i Gilleleje for 22.000 kr. "Vi havde en god kontakt til havnefogeden i Sæby, Birger Isaksen. På sit søkort havde han markeret de steder, hvor fiskernes trawl havde hængt fast i en undervandsforhindring. Et af disse var et hul på 67 meter nordøst for Anholt. Fra andre kilder hørte vi, at det havde fisker Niels Tvilling fra Strandby oplevet. Under indhalingen fik han et stort stykke jern op, som lignende et rækværk. Det smed han hurtigt udenbords igen," fortæller Åge Jensen. "Men denne position lå langt fra det område, hvor vi havde søgt. Vi havde nogle positioner fra angrebsrapporten fra RAF og fra tyske kilder. Efter dem skulle ubåden være forlist syd for Anholt på 56.39 N – 11.48 Ø, men vi vidste også, at forliset var sket tæt på Wachschiff 101, og det lå fast nordøst for Anholt, så usikkerheden var temmelig stor." Åge Jensen blev fyr og flamme over Tvillings fund. Rækværket kunne meget vel være "vinterhaven" fra en type IXC-ubåd, som rækværket bag tårnet bliver kaldt. Positionen 56.49 N – 11.50 Ø var langt fra de tyske og engelske positioner. Vraget lå ca. 22 km nordøst for Anholt, ikke langt fra det sted, hvor det tyske vagtskib lå. Nu gik Åge Jensen og Steen Johannsen extra målrettet efter at finde U 534. De var alene om det. Randers-dykkerne søgte godt nok også efter ubåden, men ikke med den samme energi og stædighed, som makkerparret kunne fremvise. Den 7. juli 1986 sejlede Åge og Steen ud på det første togt mod U 534`s beregnede forlisposition. Der var ikke noget at se på Tvillings position, men lidt længere væk kunne de på ekkoloddet se en 12 meter høj forhindring på bunden. Det var på positionen 56.50.96 N – 11.47.38 Ø. Steen dykkede ned på 68 meter. Han famlede sig frem i det totale mørke på den bløde mudderbund meter for meter, men fandt intet. "Når man dykker så dybt, får man ofte nogle mærkelige tanker. Jeg kan huske, at jeg følte, at jeg svømmede rundt i et kæmpestort lastrum, som langsomt lukkede sig om mig. Det var virkelig en skræmmende oplevelse, og jeg var lykkelig, da jeg kom op af vandet, " fortæller Steen Johannsen. Skuffelsen var stor hos de to dykkervenner, men de vidste, at det bare var et spørgsmål om tid, før de fik bingo. Det skete allerede 14 dage senere, den 22. juli 1986 på det andet togt, i øvrigt næsten på ti-årsdagen for fundet af U 251. Det blev den største dag i Åge Jensens liv. I hvert fald ifølge ham selv. De to var denne gang ikke alene. Da Ternen tidligt om morgenen afsejlede fra Anholt var der også nogle dykkere fra Randers ombord. De skulle undersøge et andet skibsvrag længere mod øst. Det skete først, men på tilbageturen til Anholt, ville de lige endnu engang undersøge den position, de havde kigget på for 14 dage siden. De fandt let stedet, da Åge havde udlagt en orange bøje. "Jeg var ikke i tvivl, da vi kiggede på ekkoloddet. Der var en klar markering. Kurven viste helt tydeligt, at der i et af de dybeste huller i Kattegat lå et aflangt vrag på ca. 70 meter nedenfor en skrænt og med et højt punkt midt på. Det kunne næsten ikke være andet end en ubåd," siger Åge Jensen. "Jeg trak Steen til side, inden han dykkede, og sagde: "Jeg tror sgu, vi har fundet guldubåden,", fortæller Åge Jensen. Steen Johannsen var klar over, at han var på vej til noget stort. "Der var god sigt i vandet den dag, helt ned til 45 meter, og først her tændte jeg lygten. Samtidig vendte jeg mig om og lod mig dumpe ned med finnerne forrest. Så kom vraget til syne som en mørk skygge. Først en masse trawl, og bagved kunne jeg ane konjunkturerne af noget stort og smalt. Jeg landede lige midt på dækket, og var straks klar over, at jeg stod på en ubåd." Steen Johannsen konstaterede, at trædækket næsten var rådnet væk, og at tårnet stod fuldstændig intakt. I lyskeglen kunne man tydeligt se tårnets form, der viste, at det var en IXC-ubåd, og det kunne derfor kun være U 534. Steen var så lykkelig over at have fundet ubåden efter så mange års søgen, at han spontant stillede sig op i kommandotårnet og forestillede sig de dramatiske sekunder for 41 år siden, hvor kommandanten, Herbert Nollau, havde skreget ned i råberrøret, at alle mand øjeblikkeligt skulle forlade ubåden mens skytten, Günther Broschk, bagved stod bandende og svovlende og skød mod de angribende fly med den dobbeltløbende maskinkanon. Efter denne drømmesekvens svømmede Steen hen til agterenden, hvor bådens ror og de dobbelte skruer lå dybt begravet i havbunden. På dækket fandt han en fyldt laderamme med fem skarpe 3.7 cm granater til maskinkanonen. Efter et kvarter var det tid til at komme op, og den tur tog en halv time. Uden et ord smed Steen laderammen op på dækket. En af dykkerne spurgte nysgerrigt: "Hvad er det for noget?" "Åh, det er bare noget ammunition, jeg har fundet på en gammel tysk trawler fra 1. verdenskrig," svarede Steen Johannsen. Men Åge kunne med sit erfarne blik straks se, at det var noget ubådsammunition, og så brød jublen løs. Steen og Åge omfavnede hinanden. Endelig havde de fundet den ubåd, som de følte var deres. Der blev fotograferet livligt og alle skulle holde de fem granater frem som bevis på den store dag. Det første Åge gjorde efter at have krammet Steen, var at styrte ind i styrehuset. "Jeg slukkede for navigatoren, så folk om bord ikke kunne se positionen. Vi var jo en del mennesker, og de skulle ikke bare have forærende en position, som måske nu var mange millioner kr. værd. Jeg vidste, at efter fundet af U 534, ville det hele gå amok. Derfor holdt jeg positionen tæt

ind til kroppen." På det tidspunkt var der kun nogle få mennesker, som Åge betroede sig til. Ternen havde kun lige lagt til i havnen på Anholt, før Åge ringede til Philip Nathansen og fortalte ham nyheden og gav ham besked på øjeblikkelig at sende en ansøgning af sted til farvandsvæsenet for ligesom at "lukke sagen". Om natten slog dykkerne sig løs på værtshuset "Lanternen". Snakken gik livligt om, hvad der nu skulle ske. Alle gjorde sig livlige forestillinger om alle de penge, som ubåden ville indbringe. Steen var i den syvende himmel og snakkede om, hvorvidt han nu skulle købe en Rolls Royce eller en Jaguar. Nyheden blev sendt ud dagen efter og Danmarks Radio kom flyvende til Anholt for at lave en reportage til TV Avisen. Philip Nathansen sendte allerede ansøgning af sted den 23. juli – og en uges tid senere kom der endnu en ansøgning fra Åge Jensen og Steen Johannsen i fællesskab, som var forfattet af højesteretsadvokat Johan Ladegaard, Horsens. En travl tid fulgte. Steen fik taget masser af undervandsfoto af vraget – og de blev solgt for skyhøje priser. Åge sad hele dagen med hovedet inde i skibets radio og blev interviewet af danske og udenlandske aviser. Der ankom også en strøm af taxi-fly og både til Anholt med journalister, der ville ud til vraget. Hysteriet var ligeså stort som dengang med U 251. Positionen blev holdt hemmelig, men forskellige plattenslagere troppede op på øen og lovede guld og grønne skove, hvis de fik de attraktive tal. En aften forsøgte nogle på computeren i Ternen at skaffe sig adgang til Åge Jensens database, men de kunne ikke bryde koden. Steen Johannsen fortæller, at hans undervandsfotos blev solgt for 58.000 kr. plus 60 pct. af alt, hvad der blev solgt af det kendte, franske billedbureau Gamma. Vraget skulle også videofilmes. Det danske firma "MacCartney" i offshore industrien tilbød at udlåne sin avancerede undervandsrobot, der havde kælenavnet "Grace". Det lykkedes at få nogle flotte optagelser selv om robotten, en såkaldt ROV, satte sig fast i trawlet på ubåden og måtte befries af Steen Johannsen, der stolt fortæller, at et engelsk fjernsynsselskab hostede op med 48.000 kr. for tre minutters optagelser. De tyske aviser og magasiner gengav nu de samme historier om U 534, som de havde fortalt ti år tidligere. En mand i København, som ønskede at være anonym og som påstod, at han havde gjort tjeneste i krigsmarinen under krigen, fortalte, at han den 4. maj 1945 i Kiel var med til at laste elleve forseglede kasser ned i en ubåd. Han kendte dog hverken kassernes indhold eller ubådens identitet. Men det kunne være U 534, der afsejlede fra Kiel samme dag. Snakken om, at U 534 var på vej til Argentina med en flok nazi-koryfæer og med store værdier fik ny næring, da det kom frem, at én af officererne i ubåden var en tyskargentiner, Endemann, som var én af de tre, der omkom ved sænkningen. Åge Jensen & Co følte, at de stod med en ubåd, der kunne gøre dem rige og nemt måle sig med det hidtil største ubådseventyr, U 843. Der blev også set russiske krigsskibe tæt på positionen. Et af søværnets bevogtningsfartøjer "Daphne" blev sendt af sted og bad russerne om at sejle væk. Det ville russerne nu ikke, fordi de lå i internationalt farvand, om end på dansk ansvarsområde. I august så man fra Ternen et russisk bjærgningsskib i nærheden, da man var ude at dykke på vraget. Kort tid efter at ansøgningen var sendt ind, meddelte farvandsvæsnets direktør, at man ikke kunne fastslå, om der var tale om en ubåd, for man ikke dykkere, der kunne gå dybere end 40 meter. "Så skrev jeg et venligt brev til direktøren og lovede ham, at jeg ville komme med en pind på 20 meter, så kunne de ligge i 40 meters dybde og prikke til vraget og mærke, at det var en ubåd. Jeg fik ikke noget svar," siger Åge Jensen. Steen og Åge gik også med planer om at trænge ind i ubåden og optage en videofilm af de indre rum. Der blev indgået en aftale med et hollandsk firma, der skulle have 350.000 kr. for filmen. Men pengene kunne ikke skaffes, ligesom det er forbundet med stor risiko at sende folk ned i en ubåd på 70 meters dybde, og man havde endnu ikke fået tilladelse fra farvandsvæsenet til at gå ind i vraget. Journalist Torsten Quist, som havde optrådt på slap line i sagen om U 251, poppede op igen. Han fik mavet sig ind i inderkredsen omkring Åge og Steen. "Vi var rigtig dumme, at vi igen gav ham en lillefinger, og ligesom for ti år siden endte det med, at han blev en belastning. Torsten var virkelig det mest skøre og uberegnelige menneske, jeg har oplevet, mig selv inklusive, og det endte med, at vi opsagde samarbejdet med ham og truede ham med fogedforbud," fastslår Åge Jensen. "Torsten var en meget fantasifuld person. Han kunne imponere alle, fordi han så at sige overtog hele scenen, når han dukkede op, og hans energi var evigt brændende," siger Steen Johannsen. "Han forsøgte at blive medejer af ubåden. En nat havde han drukket sig så fuld, at han opfordrede gæsterne på det lokale værtshus til at overtage Åge skib "Ternen" med magt, fordi vi ikke ville tage ham med i inderkredsen. Det endte med, at han udenfor restaurationen faldt og slog sit hoved slemt," fortæller Åge Jensen. "I bevidstløs tilstand blev han hentet i en redningshelikopter. På vejen mumlede han noget om, at han vist nok havde været ude at dykke. Det fik straks helikopteren til at flyve ham til flådestationen i Frederikshavn, hvor man havde en tryktank. Selv om vi næste formiddag ringede til flådestationen og fortalte, at problemerne skyldtes alkohol, ville man ikke opgive behandlingen." "To dykkerlæger havde undersøgt ham og havde fundet tydelige tegn på dykkersyge. Torsten Quist måtte blive i tanken i to dage. Det er vist første gang i historien, at en beruset person er blevet behandlet i en tryktank!" siger Åge

Jensen. Torsten Quist omkom for nogle år siden ved en ulykke på Bornholm, hvor han styrtede på sin cykel. Steen Johannsen rejste til Tyskland for at opsøge de overlevende besætningsmedlemmer, og han blev inviteret med til deres årlige sammenkomst, som ellers var lukket for alle andre. "De havde masser at fortælle om U 534 og her kom det for første gang frem, at ubåden var på et helt almindeligt krigstogt, da den forliste, og der var ingen værdier eller berømtheder i den." "Et par af dem havde sejlet med nogle af de store ubåds-esser og havde været med til at sænke skibe i "Operation Paukensclag" ved den amerikanske østkyst i 1942, andre havde efter krigen gjort tjeneste i den tyske Bundesmarine," fortæller Steen Johannsen. "Jeg fik et godt indtryk af veteranerne. De var stolte over at have gjort tjeneste i en ubåd. De havde den helt særlige "ubådsånd", der var sammensat af godt kammeratskab, professionalisme og stolthed over at have tjent deres fædreland," siger Steen Johannsen. Steen Johannsen besøgte det private ubådsarkiv, der dengang lå på Sild, og som nu ligger i Cuxhaven. Et særligt møde, der gjorde indtryk, var en samtale med ubådens vagtofficer, Volkmar Aussum, der arbejdede som praktiserende læge i Cuxhaven. Under samtalen fortalte Aussum, at ubåden var forlist på kursen 243 grader og på en pejling på 73 grader over til vagtskibet, der lå i en afstand af to sømil. "Da jeg første gang dykkede på U 534 kunne jeg i lysskæret tydeligt se, at gyrokompasset i tårnet stod på netop 243 grader. Nu sad så Aussum og fortalte mig den position, som vi havde jagtet i 15 år! Det var chokerende. Aussum sagde også, at vraget lå på 35 meters dybde. Det er også rigtigt, for det gled senere ned ad skråningen til de 68 meter," fortæller Steen Johannsen, der i 1988 skrev en bog om sine oplevelser med ubåden "U 534 Nazi-ubåden ved Anholt." I 1987 sluttede samarbejdet mellem Åge og Steen særdeles brat. Steen forlod et møde i vrede – og opgav på stedet overraskende sit engagement i U 534 og makkerskabet med Åge Jensen. Det står ikke helt klart, hvad der egentlig førte til bruddet. Parterne har hver sin opfattelse. Steen havde længe ønsket, at få nogle penge for sit arbejde med at skaffe "kunder" til deres fælles forretning med at sejle gæstedykkere ud til vrag, og nu ville fundet af U 534, helt sikkert gøre forretningen endnu bedre. "Jeg fik ikke en rød øre for mit bookingarbejde. Åge havde selvfølgelig udgifter, men han fik altså også alle indtægterne. Jeg følte, at jeg ikke blev taget alvorligt. Åge og Philip var pot og pande. Jeg var bare et appendiks, som man let kunne fjerne. Jeg blev intet tilbudt, og så droppede jeg ud af det hele fortæller Steen Johannsen. "Jeg tabte også interessen for ubådsprojektet, fordi det hele blev lovligt kulørt. Der var for meget Anders And over det. Mange af de oplysninger, vi sendte ud, var ikke altid lige sandfærdige, og jeg vidste fra min tur til Tyskland, at der intet var af værdi i den ubåd.", siger Steen Johannsen. "Der skete det med Steen som for mange andre, når de har fundet et ubådsvrag. De fik julelys i øjnene og forestillede sig millionerne rulle ind, og så gik både fornuft og realitetssans fløjten,", siger Åge Jensen. "Steen flippede fuldstændig ud over en dum bemærkning, jeg kom med, og siden ville han ikke have noget med os at gøre. Det var ærgerligt, for Steen var en dygtig dykker," siger Philip Nathansen. Forholdet mellem de to parter blev ikke bedre af, at Steen Johannsen i 1988 købte sin egen båd Dan-Alf, et tidligere fiskefartøj, og pludselig blev en direkte konkurrent til Åge Jensen. Steen Johannsen specialiserede sig i ture med lystfiskere og ikke mindst tyske dykkere ud til de to ubådsvrag. Han indrømmer i dag, at han uden at spørge tappede hele Åge Jensens database over vragpositioner, ligesom han også affotograferede søkortene til brug i sin nye forretning som en slags betaling for hans arbejde. Det dårlige forhold udviklede sig nærmest til en koldfront. Det kom ikke til direkte sammenstød mellem de to til lands eller havs, men Åge havde mange tilhængere på Anholt, og Steen blev ikke altid lige hjerteligt modtaget af fiskerne, når han kom til øen med sit skib. Omkring bjærgningstilladelsen var situationen nu den, at Steen Johannsen var helt ude af billedet, og Philip Nathansen havde tilbagekaldt sin ansøgning med den klare hensigt at rydde banen for Åge Jensen, der gennem sin nye advokat, Jørgen Schouby i Århus, indsendte en ny ansøgning. Farvandsvæsnet kom den 9. juli 1987 med en foreløbig tilladelse, og her blev der opremset en række betænkeligheder i form af eksplosionsfare og risiko for olieudslip. Åge Jensen blev anmodet om at afgive nogle flere oplysninger omkring sikkerheden. Kort tid efter at Steen Johannsen var begyndt på sine sejlture med Dan-Alf ud til U 534, blev han ramt af en tragedie, da en tysk dykker, en læge på 31 år, omkom under en dykning på vraget, som Steen havde arrangeret. "Jeg var af sted med fem tyskere og en undervandsfotograf - alle erfarne dykkere. Jeg dykkede først ned til ubåden og gjorde tovlinen fast, så de kunne finde vej ned og op. Der var perfekt vejr, og der trængte dagslys helt ned på bunden. Jeg stod på båden og kiggede ned i vandet. Pludselig kunne jeg se, at boblerne fra de fire blev delt, og boblerne fra den ene lidt senere stoppede. Jeg var straks klar over, at vi havde mistet en dykker", fortæller Steen Johannsen. Ulykken skete, da dykkerens iltflasker hang fast i det trawl, der lå overalt på vraget. Hans kammerater gik i panik og steg op for at slå alarm. Men Steen Johannsen kunne ikke hjælpe, da hans iltflasker var tomme og en gentagen dykning til så stor dybde ville have medført en dødbringende dykkersyge. "Jeg kaldte Åge Jensen op på min radio, og han fik tilkaldt Søværnets Operative Kommando, der

alarmerede søværnet, men de kunne ikke inden for en time skaffe dykkere, der kunne dykke på over 50 meter. Det endte med, at de to tyske dykkeinstruktører Peter og Ute Hass, som endnu ikke havde dykket, måtte ned at befri offeret ved at fjerne hans iltflasker.", fortæller Steen Johannsen. En redningshelikopter fra Aalborg ankom en halv time senere. En læge blev hejst ned på kutteren og kunne konstatere, at dykkeren var død, og senere blev den døde taget med i et af søværnets inspektionsskibe. "Da jeg kom ind til Grenaa, blev jeg modtaget af to politifolk, der kørte mig på politistationen, hvor jeg blev krydsforhørt i flere timer med en skarp lampe lysende lige ind i hovedet. Jeg blev anklaget for drab på den tyske dykker. Politiet kørte frem med en helt uhyrlig teori om, at jeg ville beholde ubåden for mig selv." "Jeg var lamslået over en sådan anklage. Jeg ringede til min advokat, og fik lov at gå, men fik som afsked at vide, at jeg stadig var mistænkt for at være skyld i mandens død, både direkte og indirekte, fordi jeg var leder af turen, og derfor havde et særligt ansvar for deltagerne." "Knap fire måneder senere fik jeg besked på at stille på politigården i Horsens, og her fik jeg at vide, at man havde frafaldet alle anklager mod mig, og at dykkerens død skyldtes et gement uheld, som jeg ikke kunne lastes for." "Jeg hørte senere, at den tyske fotograf meldte sig selv som ansvarlig for vennens død, men jeg ved ikke, om han nogensinde fik en dom", fortæller Steen Johannsen, der i lang tid var præget af skyldfølelse over dødsfaldet. Han opgav vragturene og startede året efter med at sejle med problemfyldte drenge som led i et socialpædagogisk arbejde. I 1994 dykkede Steen for sidste gang, og året efter solgte han Dan-Alf. Den 58-årige Steen Johannsen arbejder i dag som erhvervschauffør. Åge Jensen og Steen Johannsen er atter venner og drikker hvert år en flaske liflig Jamaicarom, når de mødes på "Ternen" i Anholt Havn – og mindes deres livs eventyrligste oplevelser... :-)

Steen Johannsen 02-09-2010

Bogen om U-534 kan lånes på bibliotekerne: "U534 Naziubåden ved Anholt". Forfatter Steen Johannsen.

... og 1 flere kommentarer på vragguiden.dk